

AT3 – „velká občanská budova“

---

anotace předmětu ateliérové tvorby

rozsah předmětu: 0+8

zakončení: KZ

Úkolem studentů v rámci předmětu je **navrhnout** ve stanoveném rozsahu architektonického a stavebního řešení **budovu**, tvořenou zpravidla jednou občanskou budovou většího rozsahu, která zahrnuje více provozních okruhů, návrh architektury a stavby **dokumentovat** stanoveným způsobem a ve stanoveném rozsahu a podrobnostech, a návrh architektury a stavby a jejich dokumentaci stanoveným způsobem **komunikovat a veřejně prezentovat**.

Cílem předmětu je **rozvinout, případně upevnit dovednosti studentů** ve smyslu stanovených dílčích úkolů práce studentů v ateliéru a **prostřednictvím praktických činností a příkladů prohloubit a upevnit jejich znalosti** zejména z nauky o budovách a o rozvoji území, o architektonické a výtvarné kompozici, o konstrukcích pozemních staveb, o technických zařízeních budov a o energetické efektivitě staveb.

Tématem práce v ateliéru je **budova** některého z **běžných druhů občanské vybavenosti střední velikosti** (zpravidla čtyři až osm tisíc metrů čtverečných hrubé podlažní plochy nadzemní části nebo hlavních funkcí budovy) se **střední komplexitou provozních okruhů**¹. **Nedílnou součástí tématu je vždy i řešení širších vztahů území - venkovní prostor – veřejný i vyhrazený** – do něhož jsou budovy zasazeny, žádoucí je **přesah provozních okruhů budovy do venkovního prostoru**.² **Téma zahrnuje samozřejmě i pomocné provozy** – zpravidla parkoviště (nad- nebo podzemní) pro vozidla motorové i bezmotorové dopravní obsluhy, zásobovací dvůr apod.

Dílčí / postupné úkoly studentů:

Na úrovni bakalářského studia je neproduktivní, respektive předčasné očekávat od studentů fenomenologická východiska ateliérové práce: fenomenologickou analytiku a principy přístupu k tématu studentům zprostředkují učitelé formou seminární diskuse – viz Podklady.

Technicko-analytická fáze ateliérové práce je zjednodušena přiměřeně úrovni studia: jako součást zadání učitelé studentům poskytnou, případně navrhnou část technicko-analytických východisek návrhu – viz Podklady.

---

¹ Vhodným tématem může být například maloměstská nákupní galerie s přidruženými funkcemi wellness, plaveckého bazénu nebo malého aquacentra, malého hotelu (přibližně 45 pokojů) / hotel střední velikosti (přibližně 90 pokojů a více) s doprovodným programem - kongresovým, fitness & spa apod. / sportovní stadion s integrovanými maloobchodním a gastronomickým provozem nebo malým hotelem / polyfunkční budova zahrnující administrativní, maloobchodní a gastronomický provoz, případně také byty, administrativní provoz může být komerční nebo – lépe – veřejné správy / divadelní nebo koncertní síň se zázemím a doprovodným gastronomickým, případně maloobchodním nebo interním. Budovy s velmi komplikovanými provozy – například komplexní nemocnice s rozsáhlým operačním a lůžkovým provozem / operní a baletní scény nebo filharmonické koncertní domy s více divadelními či posluchačskými sály a rozsáhlým traktem zkušeben – nejsou vhodným zadáním stejně jako budovy, které zahrnují sice více, ale jednoduchých a jednoduše navazujících provozních okruhů (například turistické hotely, domovy seniorů apod.).

² Zadání budov v prolukách je zapotřebí zvážit s ohledem na očekávatelné schopnosti studentů.

Je žádoucí, aby součástí tématu bylo zpracování venkovního prostoru ve smyslu jeho vymezení a formulace – se zvláštním důrazem na formulaci prostoru veřejného.

Studenti sami zpracují

- analýzu prostorových vztahů včetně urbánního a krajinného kontextu,
- analýzu dopravních vztahů,
- analýzu potřeb a požadavků zvláštní ochrany – zejména památkové péče a ochrany přírody,
- analýzu ochranných pásem, funkčních, prostorových a kapacitních omezení (v tom i vyhodnocení podmínek, stanovených platnou územně-plánovací dokumentací),
- analýzu východisek a závazných požadavků energetické efektivity budov,
- rešerši legislativních požadavků,
- rešerši typologických vzorců a zásad,
- rešerši relevantních projektů a návrhů.

Analýzy a rešerše studenti nemusejí zpracovávat individuálně – v této fázi mohou podle zadání učitele pracovat ve skupinách po dvou nebo po třech; rešerši relevantních projektů a návrhů zpracuje každá skupina, každou z analýz mohou zpracovat – pro partikulární téma - vždy jen dvě skupiny³ - ostatní studenti mohou po seminární diskusi sdílet závěry analýzy podstatné pro návrh.

V návrhové fázi studenti individuálně zpracují

- architektonicko-urbanistické libreto budovy,
- architektonicko-urbanistický koncept řešení vztahů navrhované budovy a jejích „provozů“⁴ a jejího okolí,
- architektonický prostorový koncept budovy,
- konstrukční a technický koncept stavby,
- architektonický návrh budovy,
  - architektonický návrh (a obdobně před tím i prostorový koncept) nepomine venkovní prostor, jehož je budova součástí, a zaujme stanovisko i k charakteristickému výseku jejího interiéru;
- konstrukční a technické řešení stavby – stanovený výsek:
  - výsek konstrukčního, materiálového a pohledového řešení charakteristického výseku obvodového pláště budovy – zpravidla v řezu od atiky až po základy budovy,
  - schéma a rozhodující parametry nosné konstrukce budovy,
  - princip a schéma řešení pohody mikroklimatu v budově, zpravidla v kontextu energeticky efektivního přístupu⁵.

Zpracování tématu práce, ale i její postup studenti **dokumentují** jednak **prostorovými modely – fyzickými i počítačovými**, jednak **kresebně – fyzickou i počítačovou kresbou**, jednak **textově**, respektive **slovně** – nejčastěji s doprovodnými vyobrazeními.

V průběhu práce studenti zpracovávají a předkládají

- analýzy a rešerše ve formě textu, resp. slova s doprovodnými vyobrazeními,
- architektonicko-urbanistické libreto budovy ve formě textu, resp. slova s doprovodnými vyobrazeními,
- architektonicko-urbanistický koncept kresebně a pracovním fyzickým nebo počítačovým prostorovým modelem,

---

³ pro pluralitu náhledu

⁴ včetně „měkkých“, „mentálních“ provozů / pocitových či zážitkových funkcí

⁵ Tato a ostatní položka výstupů práce studentů jsou z hlediska dosavadní praxe duplicitní – v souběžně probíhajících cvičeních dnes studenti řeší – a odevzdávají dokumentaci jednak konstrukční soustavy budovy s vybranými podrobnostmi, jednak úlohu z oblasti TZB, která někdy ani nesouvisí s budovou, navrhovanou v ateliéru. Shora uvedená specifikace je tedy návrhem na změnu dosavadní praxe – kterou je třeba zvlášť zvážit.

- architektonický prostorový koncept budovy pracovním fyzickým prostorovým modelem; kresby mají v této fázi pouze pomocnou úlohu k prostorovému vyjádření konceptu;
- konstrukční a technický koncept stavby kresebně a – dle potřeby po konzultaci s učitelem – prostorovým počítačovým nebo fyzickým modelem; k tomuto dílčímu úkolu se přiřazuje odborný odhad nákladů stavby: způsob zpracování tohoto úkolu je přiblížen v Podkladech a v pasáži o Profesní komunikaci;
- architektonický návrh budovy kresebně a prostorovými pracovními modely (i dílčími),
- stanovený výsek konstrukčního a technického řešení stavby kresebně, případně prostorovými pracovními modely.

Splnění úkolů předmětu studenti na závěr dokládají

- vizualizacemi finálního počítačového modelu; vizualizace představují architektonický návrh – zpracování tématu práce – v pohledech na budovu zvenčí v kontextu její architektonicko-urbanistické situace, hlavní pohled by měl být z přirozeného horizontu; další z pohledů mohou – dle dohody studenta s učitelem – představovat také řešení venkovního prostoru – „parteru“ okolí budovy a / nebo charakteristického vnitřního prostoru budovy;
- zpracování tématu práce studenti dále dokládají standardními dvourozměrnými výkresy či kresbami – situačním výkresem, půdorysy, řezy a pohledy ve vhodném měřítku (nejčastěji 1:200, situace 1:500), výkresy znázorňují navrženou budovu v souvislostech s jejím okolím, včetně okolní zástavby a veřejných prostranství kdekoliv je to případné; příhodnými výkresy či schémata je dokumentován konstrukční a technický koncept stavby a stanovený výsek jejího konstrukčního a technického řešení;
- předešle uvedená vyobrazení zpracování tématu studenti prezentují zpravidla na dvojici posterů formátu 700 x 1000 mm, jejichž obsah a grafický rozvrh je dále upřesněn;
- studenti odevzdávají postery po jednom provedení v listinné a v digitální formě;
- finální fyzický model je požadován ad hoc dle povahy tématu a jeho rozsahu, případně jednotně v rámci ateliéru;
- ve skicáři (formát A3, tisk zpravidla oboustranně) studenti dokumentují průběh práce v předmětu prostřednictvím výstupů shora uvedených dílčích / postupných úkolů: pracovní dokumenty jsou doloženy v rozsahu a podrobnostech, potřebných pro jejich srozumitelnost a dobrou vypovídací schopnost; zahrnuty jsou i analýzy a rešerše; zaznamenána jsou i převzatá analytická východiska a východiska, která v souladu se zadáním vzešla z diskuse s učitelem – viz Podklady; pracovní fyzické modely jsou dokumentovány fotografiemi; skicář konečně obsahuje dokumentaci finálního zpracování tématu / návrhu budovy v rozsahu dle zadání, která není prezentována na posterech.

Obsahem předmětu je také rozvoj dovednosti **profesní komunikace** u studentů. Jmenovitě se jedná o

- zpracování výstupů z rozpracovanosti,
- komunikace se stavebníkem⁶
- a komunikace s veřejností.

Komunikace probíhá formu seminárních diskusí v ateliérech – protějšek při tom simuluje učitel a spolužáci; učitel diskusi objektivizuje a usměrňuje k nosným otázkám. Aktivní účast v těchto diskusích je součástí předmětu hodnocení.

⁶ „Se stavebníkem“ je diskutován jednak stavební program a libreto stavby a jejich rozpracování, jednak odborný odhad nákladů stavby.

Podklady pro práci studentů v předmětu jsou jednak parametrické / technické, jednak fenomenologické.

Parametrické / technické podklady studenti obdrží zpravidla v digitální podobě; zahrnují:

- anotaci a zadání předmětu;
- upřesnění požadovaných výstupů (zejména obsah a grafický rozvrh posterů, obsah skicáře, případný požadavek finálního fyzického modelu);
- předmět a kritéria hodnocení;
- stavební program; součástí zadání může být zjednodušený stavební program s tím, že stavební program bude upřesněn diskusí na základě výstupů analytické fáze práce v předmětu; stavební program v každém případě obsahuje kapacitní údaje o jednotlivých provozech jako podklad pro jejich plošnou, případně prostorovou interpretaci v rámci analýzy zadání;
- provozní a prostorové vztahy v rámci jednotlivých provozů i mezi nimi: podle povahy případu mohou být zadány např. diagramem – nebo mohou být upřesněny diskusí se „stavebníkem“, simulovaným v rámci seminární diskuse učitele a spolužáky (výstup z takové diskuse pak musí být zaznamenán ve skicáři);
- orientační polohopis „staveniště“ s uvedením rozhodujících inženýrských a dopravních sítí;
- orientační výškopis „staveniště“.

V rámci seminární diskuse nad zadáním a analýzami učitelé studentů v ideové rovině připomenou jako zdroj dalších východisek jednak analytické hodnocení („SWOT“) lokality, staveniště i zadaného programu z hlediska vyslovených požadavků stavebníka, jeho skutečných potřeb příležitostí a ohrožení, jednak **finančně-ekonomickou analýzu zadání, rozpracovaného i finálního návrhu – z hlediska investičního i provozního.**

Fenomenologická východiska studentům zprostředkuje učitel v seminárních diskusích nad zadáním a analýzami; pro přiblížení očekávatelným habituálním náhledům studentů učitelé mohou fenomenologická východiska přiblížit praktickými hledisky

- kulturně-civilizačními,
- společensko-kulturními a sociálními,
- socio-demografickými,
- psychologickými a psychosociálními
- a konečně hledisky tak zvaného trvale udržitelného rozvoje, ovšem s poukazem na skutečnou obsahovou vyprázdňenost a východiskovou a argumentační nedostatečnost současných doktrín.

Připomeňme na tomto místě, že výstupy ze „substitucí analýz – technicko-parametrických i fenomenologických – formou seminární diskuse“ mají být v přehledné struktuře shrnuty ve skicářích.

Hodnocení práce studenta v předmětu zahrnuje – v poměru přiměřených vah, které mohou být kvantifikovány na základě diskuse garantů předmětu a rady předmětu, případně vedení katedry –

- zpracování tématu práce a splnění zadání
  - jednak z hlediska koncepce,
  - jednak z hlediska jejího rozpracování architektonického,
  - jednak rozpracování stavebně-technického,
  - jednak z hlediska grafické úrovně jejich dokumentace,
  - jednak pokud se její úplnosti, srozumitelnosti a přehlednosti týče;
- dále práci v předmětu z pohledu plnění shora uvedených dílčích / postupných úkolů,
- a konečně aktivní komunikaci studenta v seminárních diskusích v rámci předmětu.